

SZÖVEG –
DÉR KATALIN klasszika-filológus

SOROZAT –
BIBLIA ÉS IRODALOM

ÉS AZ IGE TESTTÉ LETTI!

Összehajolnak Máté, Márk, Lukács,
És összedugják tündöklő fejük
Bölcső körül, mint a háromkirályok,
Rájok a Gyermekek glóriája süt.
(...)

János, evangélista, negyedik
Külön áll, világvégén valahol,
Vagy világ-kezdetén, vad sziklavölgyben
S a fénytelen örvény fölé hajol.
És megfeszül a lényé, mint az íj,
Feszül némán a mélységek fölé,
Míg lényéből a szikla-szó kipattan
S körülrobajlik a zord katlanokban
Visszhangosan, eget-földet-verőn,
Hogy megrendül a Mindenség szíve:
Kezdetben vala az ige.
S az Ige testté lőn.

(Reményik Sándor:
János evangéliuma; részlet)

◆ A három evangélista, Máté, Márk és Lukács, akik, úgy mond, „összehajolnak” a vers elején, egymáshoz hasonlóan mutatják be Jézus földi életútját, Máté és Lukács a születését is. Ám a betlehemi történetet nem csak ők jegyzik le. A negyedik evangélium írójának, Jánosnak is van karácsonya, ám egészen másmilyen, kisdéd és Mária, istálló és jászol, háromkirályok és pásztorok nélkül való. Kezdetben volt az Ige; és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Benne élet volt. És az Ige testté lett. Ez történt János szerint a Betlehemben, amikor Jézus megszületett. János a világ kezdeténél áll, ott, ahol a születendő gyermek is. Számára a lényeg, hogy az Ige lett testté, az Ige, a Szó, amellyel Isten a világot teremtette. A teremtő, az életet teremtő Ige lett testté most, sőt, János radikális szavával: hússá, gyengévé, esendővé, kiszolgáltatottá. És az az Ige lett testté, amely a kinyilatkoztatást hordozza, az Ószövetséget, Mózes, a Tórá, a prófétákat. Ez a betlehemi istállóban született csecsemő volt benne az egész Igében, ő annak a tartalma és lényege. Ezt az egész istenséget látta ott a éppen csak megfogant magzat-Jézusban Erzsébet, amikor máris az ő Urának nevezte. Ezt látta az alig kilencnapos csecsemőben Simeon, amikor megpillantva őt a templomban felkiáltott: Látták szemeim az üdvösséget! Isten legbenső titka, gondolata, szívében elrejtett terve, eszméje volt ott a kisdédben: erről beszél János, a negyedik evangélista. És benne megmutatkozott, micsoda valójában az Isten szeretete. Immár nemcsak Isten külső tetteiben mutatkozott meg, mint az Ószövetségben, az egyiptomi szabadításban, a honfoglalásban, a törvény és a szövetség adásában. Isten a kisdédben azt mutatta meg, ami benne magában van, a Fiút, aki Atya kebelében, szívében van, aki így nem más, mint Ő maga, Isten. Így jött el egy szép napon a Fiú, az Ige, az, aki kezdetben volt, aki már mindig is volt. Ez az, aki testté lett, és velünk lakozott, aki odaadta magát értünk a kereszten.

Háromkirályok imádása; Ifj. Pieter Bruegelnek (1564–1638) tulajdonítva. 130,2×176 cm, olaj, vászon.

Itt a krisztusi misztérium! A két véglét eggyé lesz, Ige és hústest, Isten és ember. A nagyságot a kicsinység, a fényt a sötét istálló hordozza. Karácsony felmutatja a kontrasztokat, mert a születéssel kezdődik a hit minden paradoxona: hogy az egy Istennek Fia van, hogy ez a Fiúisten emberré lesz, hogy az örökké élő meghal, e halál életet szerez, a halott feltámad, és megvalósul a prófécia, hogy sebek, az ő sebei gyógyulást szereznek. A karácsony a hit alapjainak megmutatkozása, epifániája.

Ezért mondta Tertullianus egyházatyja: Credo quia absurdum, hiszem, mert képtelenség! Nem annak ellenére, hanem éppen azért hiszem, mert absurdum, olyasmi, amit ember soha semmiképpen sem találhatott volna ki, mert ez nem elmélet, hanem megtörtént valóság. Nem angyallá lett az Isten egyszülött Igéje, hanem emberré, emberi elmével gondolkodó, emberi szívvel szerető, emberi kézzel dolgozó, emberként vérét ontó, és az örök életre feltámadó emberré! ♦